

1. บทนำ

1.1 ความเป็นมา

ประเทศไทยมีจำนวนอุบัติเหตุทางถนนเกิดขึ้นเฉลี่ย 75,000 ครั้งต่อปี มีผู้เสียชีวิตเฉลี่ยปีละ 13,000 ราย และมีผู้ได้รับบาดเจ็บไม่ต่ำกว่าปีละ 900,000 ราย คิดเป็นมูลค่าความสูญเสียประมาณ 100,000 ล้านบาทต่อปี ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่าอุบัติเหตุทางถนนเป็นปัญหาที่ร้ายแรงที่สุดปัญหาหนึ่งของประเทศในขณะนี้ที่ควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วนและเนื่องจากปัญหาอุบัติเหตุทางถนนเป็นปัญหาที่มีหลายมิติและมีความซับซ้อน การป้องกันและแก้ไขปัญหาก็ต้องทำอย่างมีระบบ ต้องทราบถึงสถานการณ์และแนวโน้มของปัญหาอย่างถ่องแท้ โดยปัจจัยสำคัญที่จะนำไปสู่วิธีการและมาตรการที่มีประสิทธิภาพประสิทธิผล คือ ข้อมูลอุบัติเหตุ อย่างไรก็ตาม ปัญหาด้านข้อมูลอุบัติเหตุทางถนนของประเทศไทยยังคงเป็นที่วิพากษ์วิจารณ์จากหลายๆ ฝ่ายในหลายประเด็น เช่น มาตรฐานในการจัดเก็บ การรวบรวมหรือแม้แต่คุณลักษณะของข้อมูลอุบัติเหตุทางถนน ซึ่งแตกต่างกันระหว่างหน่วยงานต่างๆ ที่รับผิดชอบ ทำให้ข้อมูลของแต่ละหน่วยงานขาดความสอดคล้องกัน และยิ่งไปกว่านั้นยังส่งผลให้ขาดข้อมูลอุบัติเหตุทางถนนระดับมหภาคในการนำไปวางนโยบายระดับประเทศอีกด้วย นอกจากนี้ปัญหาเรื่องความสอดคล้องกันของข้อมูลจากหน่วยงานต่างๆ ที่รับผิดชอบแล้ว ปัญหาการไหลเวียนของข้อมูล ปัญหากระบวนการควบคุมคุณภาพของข้อมูล ปัญหาการเข้าถึงข้อมูล ล้วนปรากฏอย่างชัดเจนในระบบข้อมูลอุบัติเหตุทางถนนของประเทศไทยในปัจจุบัน ดังนั้นการศึกษาข้อจำกัด ข้อเด่น ข้อด้อย และการประยุกต์ใช้ข้อมูลอุบัติเหตุทางถนนจากแต่ละแหล่งข้อมูลที่มีอยู่ในปัจจุบัน จึงเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อสามารถวิเคราะห์สถานการณ์อุบัติเหตุทางถนน ตลอดจนปัจจัยเสี่ยงต่างๆ จากแหล่งข้อมูลที่มีอยู่ อันจะนำไปสู่การกำหนดยุทธศาสตร์ในการแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุทางถนนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาระบบฐานข้อมูลอุบัติเหตุทางถนนต่อไปในอนาคต

1.2 วัตถุประสงค์

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์แนวโน้มอุบัติเหตุทางถนนและความสัมพันธ์กับปัจจัยเสี่ยงต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากอุบัติเหตุทางถนน เพื่อนำไปสู่การวางยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุทางถนนได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

1.3 วิธีการวิเคราะห์

ในการวิเคราะห์ของการศึกษานี้ใช้ข้อมูลเฝ้าระวังการบาดเจ็บ หรือข้อมูล IS จากโรงพยาบาลนำร่อง 28 โรงพยาบาลทั่วประเทศ ระหว่างปี พ.ศ. 2542 – 2546 เพื่อวิเคราะห์แนวโน้มอุบัติเหตุและปัจจัยเสี่ยงต่างๆ โดยได้ทำการวิเคราะห์ตามข้อมูล IS ที่ได้มาในระหว่างช่วงเวลาตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2542 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2546 ประกอบด้วยข้อมูลผู้ประสบอุบัติเหตุทั้งหมดจำนวน 301,375 ราย แยกเป็นผู้เสียชีวิต 22,735 ราย และผู้บาดเจ็บ 278,640 ราย ซึ่งได้แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 6 หัวข้อดังนี้

1. ช่วงเวลาการเกิดอุบัติเหตุ
2. ยานพาหนะที่เกี่ยวข้องกับอุบัติเหตุ
3. คนเดินเท้า
4. อุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์
5. ปัจจัยเสี่ยงของผู้ใช้รถจักรยานยนต์
6. การใช้เข็มขัดนิรภัย